

**AJKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
POLGÁRMESTER**

☒ 8401 AJKA, Városháza Szabadság tér 12.
☎ (88) 521-100 fax: (88) 212-794

Ügyszám: 5/1490-5/2013.

**AJKAI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL
JEGYZŐ**

☒ 8401 AJKA, Városháza Szabadság tér 12.
☎ (88) 521-100 fax: (88) 212-794

Készítette: Bálint Attiláné irodavezető
Kleinhans Terézia Térségi Családsegítő és Gondozási Központ igazgatója

Tárgy: Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

**ELŐTERJESZTÉS
a Képviselő-testület 2013. május 29-ei ülésére**

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. §. (6) bekezdése és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) 170/A. §-a alapján a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról évente, május 31-ig átfogó értékelést készít, és ezt a képviselő-testületnek meg kell tárgyalni. Az értékelésről tájékoztatni kell a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalát.

A Gyvt. 94.§. (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA:

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala által közölt adatok szerint 2013. január 1. napján a városban az állandó lakosság száma 30064 fő, amelyből 0-14 éves korú gyermekek száma 3474 fő illetve 15-18 éves korú gyermeke száma 1190 fő. 2013. január 1. napján a 19-62 éves korúak száma 19370 és a 63 év feletti lakosság száma 6030 fő.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA:

2/1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult különféle kedvezmények (gyermekétkeztetés, pénzbeli támogatás, tankönyvtámogatás) igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság - jogszabályban meghatározott jogosultsági feltételek fennállása esetén - 1 évre kerül megállapításra.

2012. december 31. napján 687 gyermek (360 családban, melyből 211 családban a szülő egyedülálló) volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, melyből 54 fő nagykorú, 5 fő tartósan beteg, fogyatékos. Az év folyamán 755 fő részére nyújtottak be támogatási kérelmet, melyből 714 fő részére került jogosultság megállapításra, 41 főt el kellett utasítani- a jogosultsági feltételek hiánya miatt-, 756 fő részére viszont megszűnt az ellátás.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők részére két alkalommal (augusztus és november hónapban) **egyösszegű pénzbeli támogatás** kerül kiutalásra, melynek összege mindenévben a költségvetésről szóló törvényben kerül meghatározásra. 2012. évben az egyösszegű pénzbeli támogatás összege - a korábbi évekkal azonosan - gyermekenként 5.800.- Ft volt. **2012. évben** ezen a jogcímen kiutalt pénzbeli ellátás összege mindösszesen 7.969.200.-Ft volt, melynek 100%-át a központi költségvetés biztosította.

2012. június 16. napjától 2012. augusztus 31. napjáig - lefedve a nyári szünidő teljes időtartamát - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők közül 145 gyermek részére egyszeri melegétkeztetést biztosítottunk. A nyári étkeztetéséhez állami támogatást igényeltünk 3.445.200.-Ft összegben.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás állapítható meg, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapításának jogosultsági feltételeit a gyermekvédelmi ellátásokról szóló többször módosított 12/2009. (III.25.) önkormányzati rendelet határozza meg. **2012. évben** 1005 gyermek részére 3.789.000 ft összegben állapítottunk meg rendkívüli gyermekvédelmi támogatást az önkormányzati rendeletben meghatározott jogosultsági feltételek valamelyikének fennállására tekintettel. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást 676 gyermek részére pénzben állapítottuk meg, mindösszesen 2.783.000.-Ft összegben és további 329 gyermek vásárlási utalvány formájában részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban, melynek értéke mindösszesen 1.006.000.-Ft volt. 588 fő egy alkalommal, 250 fő kétszer, míg 67 fő három vagy több alkalommal részesült az év folyamán támogatásban.

2/2. Egyéb pénzbeli vagy természetben juttatások:

A nagycsaládosok, a tartósan beteg gyermeket nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok gyermekeik tankönyveit ingyenesen kapják. Azoknak a családoknak, akik a felsorolt feltételek meglétének hiánya miatt nem jogosultak ingyenes tankönyv ellátásra, de a családjukban az egy főre jutó jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-át (2012. évben: 57.000 ft), gyermekét egyedül nevelő szülő esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 250%-át (2012. évben 71.250 ft), és a család nem rendelkezett a Gyvt.-ben meghatározott vagyonnal, az önkormányzat iskoláskorú gyermekeik részére tankönyvvásárlási támogatást nyújtott.

2012. évben 187 szülő 235 gyermeke részére került megállapításra **tankönyvvásárlási támogatás**, a támogatás összegének az intézményekhez valamint a szülők részére történő kiutalásával. A tankönyvvásárlásra kifizetésre került 3.290.000.- Ft. A tankönyvvásárlási támogatás összege 2012. évben - önkormányzati rendeletben meghatározottak szerint – az előző évvel egyezően gyermekenként 14.000.-Ft volt.

2/3. Gyermekétkeztetés megoldásának a módja:

A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, az óvodában illetve általános iskolai menzai ellátásban nyújtott étkezésre. Iskolai étkezésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A gyermekétkeztetésért fizetendő intézményi és személyi térítési díjat a gyermekvédelmi törvény szabályozza. A gyermekek napközbeni ellátása intézményi térítési díjának alapja 2012. évben az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege. A személyi térítési díjat a napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának valamint a normatív kedvezmény figyelembe vételével kell megállapítani.

A törvényi szabályozás szerint a bölcsődés, az óvodás, az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után a szülők mentesülnek az intézményi térítési díj fizetése alól. Fentiek körbe nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után a szülők az intézményi térítési díj 50%-át fizetik. Három vagy több gyermekes családoknál gyermekenként, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek és tanuló után az intézményi térítési díjnak az 50 %-t kell kedvezményként biztosítani.

Kedvezményben részesülők adatai:

2012. évben 190 óvodai ellátásban részesülő gyermek után a szülő az intézményi térítési díj 50%-t fizette, 156 óvodai ellátásban részesülő gyermek szülője mentesült az intézményi térítési díj fizetése alól. 310 iskoláskorú gyermek után a szülő az intézményi térítési díj 50%-át fizette, míg 309 gyermek - az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő - szülője mentesült az intézményi térítési díj fizetése alól.

2/4. Az önkormányzatot terhelő kiadások nagysága:

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás címén 1005 gyermek részére 3.789.000.-Ft került felhasználásra, részben pénzbeli kifizetés, részben vásárlási utalvány formájában, amely teljes egészében az önkormányzatot terhelő kiadást jelentett. Tankönyvvásárlásra 235 gyermeket érintően 3.290.000.- Ft került kifizetésre, amely teljes egészében önkormányzatot terhelő kiadás volt.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA:

3/1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai:

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Gyermekjóléti Szolgálat a Térségi Családsegítő és Gondozási Központ intézményen belül önálló szakfeladatként működik 1997. szeptember 1. óta, 2009. január 1. napjától pedig térségi feladatokat is ellát (Úrkút, Halimba, Szóc, Öcs települések tekintetében).

A szolgálat szakmai tevékenységét **2012. évben** 7 fő családgondozó biztosította az alábbiak szerint:

- **Térségi viszonylatban** 2 fő családgondozó - Úrkúton napi négy órában 1 fő, Halimba, Öcs, Szóc településeken napi hat órában 1 fő - foglalkoztatását jelentette. A családgondozók a jogszabályban előírt szakmai végzettséggel rendelkeznek.
- **Ajkán** a szakmai tevékenységét 5 fő végzi. A családgondozók a jogszabályban előírt szakmai végzettséggel rendelkeznek, a szakmai egység vezető 2013. áprilisában szociális szakvizsgát tett.

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói feladatukat a **szakmai jogszabályok** - a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV.30.) NM rendelet - alapján végzik.

Tárgyi feltételek a feladat ellátáshoz biztosítottak, az ajkai telephelyen a családgondozók két irodában fogadják az ügyfeleket, Szóc, Halimba, Öcs valamint Úrkút településeken is biztosítottak a feltételek az ügyfelek fogadására. Telefonvonal, internet-hozzáférés, számítógép, nyomtató és fénymásoló áll a családgondozók rendelkezésére.

A Gyermekjóléti Szolgálat **ügyfélforgalma** 2012. január 2-től 2012. december 28-ig **4752 fő** volt az öt településen, illetve ebben az időszakban összesen **280 család** gondozását láttuk el **590 gyermek** vonatkozásában (védelembé vétel: 66 család 147 gyermek, alapellátás: 179 család 384 gyermek, átmeneti nevelésbe vétel: 35 család 59 gyermek). A klienseket a Gyermekjóléti Szolgálat hivatalos helyiségeiben fogadtuk, valamint otthonukban kerestük fel. Az év folyamán összesen **1889 családlátogatást** tettünk.

2012. december 28-án összesen **152 család és 338 gyermek** vonatkozásában láttak el családgondozói feladatokat a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói az öt településen. Alapellátás keretében 81 család 201 gyermekével, védelembé vétel elrendelése kapcsán 47 családból 95 gyermekkel álltak kapcsolatban a családgondozók. Ezen kívül 42 átmeneti nevelt gyermek 24 családjával tartottunk kapcsolatot a gyermekek családba való visszahelyezése céljából. A tavalyi év során **122 új gondozás** indult, s 128 szűnt meg a problémák eredményes kezelése, illetve illetékesség hiánya folytán.

Az elmúlt évben **jelzési kötelezettségükkel 657 esetben** éltek a jelzőrendszer tagjai. 26 esetben kaptunk állampolgártól jelzést a környezetében élő veszélyeztetett gyermekről.

Szakfeladatunkhoz az év folyamán 53 esetben érkezett felkérés velünk nem rendszeres kapcsolatban álló gyermekekre vonatkozó **környezettanulmány készítésére**. A Városi Rendőrkapitányság, a Szociális és Igazgatási Iroda, a Szociális és Igazgatási Iroda Városi Gyámhivatala, a Pártfogó Felügyelői Szolgálat illetve a közoktatási intézmények felől érkezett felkéréseknek hiánytalanul eleget tettünk.

A Gyermekjóléti Szolgálat kliense elsősorban a gyermek, így statisztikai adataink összegzésekor előtérben a **gyermekre ható problémák**, nehézségek állnak. A Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltató tevékenységeit a kezelt probléma típusa szerint vizsgálva, az elmúlt évben a

legmagasabb mutatókat az *anyagi* (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.), valamint a *magatartászavar, teljesítményzavar* jellegű problémák kezelése jelentette. A Szolgálat szakmai tevékenységének fő irányvonala a családban jelentkező különböző működési zavarok oldása. Így a szolgáltatást igénybe vevők között jelentős arányban jelenik meg még a családi (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti) *konfliktusokkal*, a szülők vagy a család *életvitelével*, valamint a *gyermekneveléssel* összefüggő nehézségek kezelése is. Egyre nagyobb számban találkozunk a tankötelezettség elmulasztásának problémájával elsősorban a középiskolás korosztálynál.

A családi konfliktusok mögött gyakran találhatók anyagiakkal összefüggő okok is, hiszen a családfenntartó szülő munkanélkülivé válása, a csökkenő családi bevételekből adódó anyagi nehézségek (lakás- és egyéb természetű hiteltörlesztések elmaradása, közüzemi szolgáltatók felé felgyűlő hátralékok) jelentős mentális megterhelést is jelentenek a családtagoknak. A család, szülők életvitelére, illetve a gyermeknevelési készségeikre is erőteljes negatív hatással vannak az anyagi, lakhatási, megélhetési nehézségek. Ezt tovább súlyosbítja, ha a nehézségek kezeléséhez szükséges konfliktuskezelési technikák hiányoznak, illetve a problémával küzdő szülők nem motiváltak szakirányú segítség igénybevételére.

A 2012-es év során is mindegyik településen megrendezésre került az **Éves Gyermekvédelmi Tanácskozás**. **Ajkán** 2012. március 31-én 31 szakember és meghívott vendég részvételével zajlott az összejövétel. A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről feladatként jelöli meg a gyermekjóléti szolgálat számára, hogy minden év március 31-ig tanácskozást szervezzen. A tanácskozás meghívottai fent említett rendelet alapján a szolgáltatás fenntartói, a gyermekjóléti ellátást biztosító intézmények képviselői, valamint az észlelő- és jelzőrendszer tagjai voltak. A tanácskozás célja az elmúlt év gyermekvédelmi tevékenységének rövid, átfogó értékelése, vélemények, javaslatok, ötletek megfogalmazása volt, melyek a további hatékonyabb gyermekvédelmi tevékenységet, illetve az eredményesebb együttműködést segítik. Meghívott előadóként az Ajkai Rendőrkapitányság megelőzési előadója beszélt éves gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenységről.

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében folyamatosan működtetjük az **észlelő- és jelzőrendszert**. Az ifjúságvédelmi kerekasztal ülésein tájékoztatást nyújtunk intézményünk szolgáltatásairól, programjainkról. 2012-ben összesen hat ülést tartottunk, melyeken – az esetmegbeszéléseken túl – a résztvevőket érdeklődő aktuális témákat dolgoztunk fel. A kerekasztalokon összesen 118 szakember vett részt.

2012. évben is tartottunk **tájékoztatókat** a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységéről a Városi Óvoda tagintézményeinél a leendő kiscsoportos óvodások szüleinek. 2012. májusában öt gyermekintézményben összesen 210 szülőt tájékoztattunk munkánkról, szolgáltatásainkról.

Az intézményünk által 2002. szeptember 1-től biztosított **kapcsolatügyeleti szolgáltatást** 2012. évben 4 család 5 gyermeke vette igénybe rendszeres jelleggel. Három gyermek esetében a szülő számára, két gyermek esetében nagyszülők számára biztosítottuk a találkozás lehetőségét péntek délutánonként. Két gyermekre vonatkozóan gyámhivatali, egy gyermekre bírósági felkérésre jelöltünk meg kapcsolattartásra alkalmas időpontot, az ezek szabályozására irányuló eljárás folyamatban van.

2012. május 31-én **Gyermeknapi rendezvényt** szerveztünk a velünk rendszeres kapcsolatban álló családok számára. Ezen összesen 47 fő (együttesen gyermek és szülei) vett részt, melynek során sorversenyekre, ügyességi játékokra és kézműves játszóházra került sor. A délután jó

hangulatban tellt, mind a szabadtéri játékokban, mind a kézműves játszóházban szüleikkel együtt kapcsolódtak ki a megjelent gyermekek. A játszóház alatt frissítővel vendégeltük meg a résztvevőket.

A családgondozók feladata 2011-ben **eseti gondnokság** feladatkörrel bővült, a tankötelezettség elmulasztásának változó jogi következményei miatt. 2012-ben 23 gyermek esetében történt családi pótlék (nevelési ellátás és iskoláztatási támogatás) folyósításának felfüggesztése, így ezen gyermekekre vonatkozóan két családgondozó **eseti gondnoki** feladatokat látott/lát el. Ebből 18 gyermeket érintően igazolatlan iskolai hiányzás miatt került sor az iskoláztatási támogatás felfüggesztésére, 5 gyermekre vonatkozóan pedig a család életviteli problémái miatt, családgondozó javaslatára rendelték el a családi pótlék 50 %-ának természetben történő felhasználását. Az eseti gondnokok tevékenységünk során az iskoláztatási támogatás természetbeni formában történő nyújtásának biztosításáról gondoskodunk, felelős havi pénzügyi és tartalmi elszámolással egybekötve.

2012. október 24-én **őszi játszóházat** szerveztünk, melynek keretében hasznos szabadidős elfoglaltság mintáját nyújtva különböző technikák kipróbálására (festés, ragasztás, hajtogatás, levél-kép és gesztenyefigura készítés) nyílt lehetőség a megjelent gyermekek számára. 20 gyermek vett részt a kézműves foglalkozáson, akiket szüleikkel együtt teával és keksszel kínáltunk meg.

2012. októberében **személyiségfejlesztő csoportfoglalkozások** indultak velünk rendszeres kapcsolatban álló, beilleszkedési problémával küzdő gyermekek számára. 15 alkalommal összesen 11 gyermek vett részt az összejöveteleken, melyeken a személyiségfejlesztő, közösségi játékok kipróbálásán túl kézműves-tevékenységekre, kötetlen beszélgetésre, a mentő- állomás felkeresésére, a rendőrségi megelőzési előadóval történő kötetlen beszélgetésre teremtett lehetőséget a foglalkozásokat szervező két kolléganő. A csoportfoglalkozásokat a rendszeresen részt vevő gyermekek megkedvelték, jelezve igényüket a további folytatásra.

A **pszichológiai tanácsadás** keretében pszichológus végzettségű kolléganőnk 18 alkalommal 6 gyermeknek segített a tavalyi év során.

2012. novemberében, 21-én került megrendezésre a **Gyermei Jogok Világnapja** alkalmából szervezett programunk. Ennek keretében vetélkedőt hirdettünk általános iskola 5-6 osztályos tanulóinak, mely során 38 fő töltött el a témához illő, gyermeki jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatos feladatokkal egy jó hangulatú délutánt. A gyerekek zenés-verses előadásokkal készültek a rendezvényre, melyek előadása jó hangulatot teremtett. A résztvevő csapatok emléklapot és gyümölcsöt kaptak a részvételért.

2012. december 18-án a Családsegítés és Gyermejjóléti Szolgálat szakfeladatokkal rendszeres kapcsolatban álló 0-18 éves korú gyermekek számára **Gyermekek Karácsonya ünnepséget** rendeztünk, melyre a Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ Kaszinó nagytermében került sor. Ennek keretében ünnepi betlehemes műsort követően 310 gyermek részesülhetett gyümölcscsomagban, illetve Schwartz Béla polgármester úr egy tábla csokoládéval ajándékozott meg minden megjelent gyermeket.

Intézményünk változatlanul működteti a gyermekek átmeneti gondozásának lehetőségét biztosító önálló helyettes szülőt, akivel a helyettes szülői tanácsadó rendszeres kapcsolatot tart. 2012-ben

helyettes szülőnél történő elhelyezésre vonatkozó kérelem nem érkezett, így elhelyezés nem történt.

A Gyermekjóléti Szolgálatnál működő **ingyenes jogi tanácsadást** 2012-ben 60 fő vette igénybe.

Az új esetek elosztása, aktuális információk, feladatok megbeszélése, illetve problémás esetek feldolgozása céljából rendszeresen tartunk **esetkonzultációkat**.

A Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai gyermek elhelyezése kapcsán 9 alkalommal 10 gyermek ügyében részt vettek a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ **elhelyezési értekezletein**. Ezt megelőzően a Szakértői Bizottság hívására többször megjelentünk a bizottság vizsgálatán, hogy a gyermekek érdekét leginkább szolgáló döntéshez hozzájáruljunk. Amennyiben nem tudtunk részt venni az értekezleten, írásban küldtük meg javaslatainkat.

3/2. Veszélyeztetett gyermekek aránya, a veszélyeztetettség okai:

A beérkezett tájékoztatók alapján az általános iskolák által jelzett veszélyeztetett gyermekek aránya 16,8% (3554 gyermekből 600 gyermek), az óvodás korúak aránya 0,69 % (867 gyermekből 6 gyermek). A bölcsődében a tavalyi év során 129 gyermekből 12 fő, azaz 9,3 % veszélyeztetettnek ítélt gyermek volt.

Összességében elmondható, hogy az elmúlt évhez hasonló, kis számban emelkedett a veszélyeztetett gyermekek aránya az intézményekben.

Tapasztalt veszélyeztető okok:

A tájékoztatók szerint a legjellemzőbb, illetve leggyakoribb veszélyeztető okok: anyagi, párkapcsolati problémák, egészségügyi veszélyeztetettség, szenvedélybetegség (alkohol, játék, drog), a család, a szülők életvitele, elhanyagoló szülői magatartás.

Tapasztalt problémák: tankötelezettség teljesítésének elmulasztása, magatartási problémák, önfegyelem, munkafegyelem hiánya, diákok körében elterjedt dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, szülői kontroll hiánya, következetlenség a szülői nevelésben, gyermekelhanyagolás, fizetési nehézségek az étkezési díjaknál, a szülői együttműködés hiánya, szülők és gyermekek közti mély konfliktusok, a lakhatás megoldatlansága.

A problémák körét változatlanul két nagy problémacsoport határozza meg. Az egyik a tankötelezettség elmulasztása, a másik a súlyos magatartási problémák köre.

3/3. Jelzőrendszerrel történő együttműködés

A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében rendszeresen, évi hat alkalommal működtetjük az észlelő- és jelzőrendszert, Ifjúságvédelmi Kerekasztal formájában. Az Ifjúságvédelmi Kerekasztalra meghívottak a jelzőrendszer tagjai (az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, védőnői szolgálat, házi orvos, házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtók, családsegítő szolgálat, közművelődési intézmények, nevelési, oktatási intézmények, nevelési tanácsadó, rendőrség, társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok, munkaügyi hatóság).

A tavalyi évben a Családsegítés szakfeladattal közösen kerültek megszervezésre az összejövetelek, ezeken összesen 118 fő jelent meg. Az üléseken tájékoztatást nyújtottunk intézményünk szolgáltatásairól, aktuális programjainkról. A 2012-ben tartott hat ülésen – az esetmegbeszéléseken túl – az alábbi témákat dolgoztunk fel, felkészüléssel vagy meghívott előadók segítségével:

- fiatalkori bűnözés, pártfogó felügyelői szolgálat;
- serdülőkori problémák és kezelésük módjai;
- a gyermek-és fiatalkori bűnözés megelőzésére vonatkozó munka az Ajkai Rendőrkapitányságnál

- a családon belüli erőszak és bántalmazás jelzőrendszeri vonatkozásai, a megtett jelzések útjának következményei a 2009. évi LXXXII. tv. A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény tükrében
- a tankötelezettséggel kapcsolatos jogszabályi változások
- tájékoztató Ajka város Polgármesteri Hivatal Városi Gyámhivatala tevékenységéről

Mindegyik településen (Ajka, Halimba, Öcs, Szóc, Úrkút) megrendezésre került az **Éves Gyermekvédelmi Tanácskozás**. Ajkán 2012. március 31-én 31 szakember és meghívott vendég vett részt az összejövetelen.

Az elmúlt évben **jelzési** kötelezettségükkel **657 esetben** éltek a jelzőrendszer tagjai. A jelzések számában a 2011-es év 459-es beérkezett jelzésszámához viszonyítva jelentős emelkedés tapasztalható. Közülük: az egészségügyi szolgáltatók (32) – ebből védőnői szolgálat (28), személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók (34), napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók (14), átmeneti gondozást biztosítók (77- ennek magas számát a családok átmeneti otthona bővülése, új intézményi telephely nyitása indokolja). Legnagyobb számban a közoktatási intézmények gyermek- és ifjúságvédelmi felelősei (264) éltek jelzéssel, nagyarányú ebből az igazolatlan iskolai hiányzásokra vonatkozó jelzés. Megkeresett minket rendőrség (41), bíróság, ügyészség (4), pártfogó felügyelői szolgálat (21), önkormányzat /jegyző/ gyámhivatal (143). 26 esetben kaptunk állampolgártól jelzést a környezetében élő veszélyeztetett gyermekről. A jelzések kapcsán környezettanulmányt készítettünk, a jelzést küldőt írásban tájékoztattuk a tapasztalatokról, a további intézkedésekről (családgondozás alapellátás keretében, védelembe vételi javaslatlattétel).

A jelzések részben gondozott családokkal voltak kapcsolatosak, valamint új esetekben történtek. Fent említett jelzések túlnyomó részben írásban érkeztek, de telefonon és szóban tett jelzéseket is fogadtunk. A problémák tekintetében a hangsúly a tankötelezettség elmulasztása irányába tolódott el. Emellett jellemzően súlyos magatartási problémákról, szabálysértés, bűncselekmény elkövetéséről, családon belüli konfliktusokról szóltak a felénk irányuló megkeresések. Alkalmanként súlyos problémák kapcsán, amikor már a szociális munka eszközei, módszerei sem elég hatékonyak.

Rendőrség részéről érkezett jelzések (veszélyeztetettséget észlelő adatlapok) főként szülők közti, gyermekük jelenlétében történt súlyos konfliktusokról értesítettek. Az elmúlt évben 14 gyermekre vonatkozóan jelezték a kiskorú veszélyeztetettségét. A veszélyeztetettséget jelző adatlapokat feldolgoztuk, és megküldtük a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának.

Védelembe vétel esetén, felülvizsgálatok során, valamint egyéni gondozási-nevelési terv készítése esetén 27 alkalommal, 40 gyermekre vonatkozóan **esetkonferenciát** tartottunk, melyen meghívottként jelen volt a védelembe vett gyermek, a szülő, a családgondozó, a védőnő, az oktatási intézmény (óvoda, iskola) gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse. Az esetkonferenciák levezetését legtöbb esetben az ügyben nem érintett családgondozó vállalta mediátor szerepben.

3/4. Kapcsolattartás módja és tapasztalatai a családokkal

Az iskolákban a gyermekekkel és családjukkal történő kapcsolattartás módja: családlátogatás, szülők behívása fogadóórára, vagy közös beszélgetésre, a szülők levélben, telefonon történő tájékoztatása, szülői értekezlet, fegyelmi tárgyalás, nyílt napok, iskolai rendezvények szervezése, Szülői Munkaközösségi gyűlések. Az ifjúságvédelmi felelősök szükség szerint vesznek részt a találkozásokon, fogadóórájukon fogadják a hozzájuk forduló gyermeket és szülőt. Az iskolák fogadják a szülőket a tanítási órák szünetében, vagy egyéb egyeztetett időpontban is.

Óvodákban az iskolákhoz hasonlóan szülői értekezletek, családlátogatások formájában történik a kapcsolattartás. Emellett a szülőkkel megbeszélik a különböző közös programokat, ünnepeikre,

játszódelutánjaikra pedig az egész családot várják. Gyermekvédelmi fogadóórán fogadja a gyermekvédelmi felelős a szülőket telephelyenként egy-egy megadott időpontban.

A Védőnői Szolgálat: családlátogatás, tanácsadás, szaklátogatás, csoportos egészségnevelés, iskolavédőnők: szűrővizsgálatok, védőoltások, egészségnevelő előadások, foglalkozások tartása során találkoznak a gyermekekkel és családjaikkal.

A tapasztalatok szerint a szülőkkel történő **együttműködés nagyon változatos képet mutat**. Az óvodás korú gyermekek esetében kihasználták a fogadóórákat, a szülők elfogadják a felkínált segítséget. Az általános iskolák tapasztalatai szerint még alsó tagozatban érdeklődők a szülők, ez azonban a felső tagozatra jelentősen visszaesik. A nehézséget – a korábbi évek tapasztalataihoz hasonlóan – azokkal a családokkal való kapcsolattartás jelenti, ahol a problémák súlyosabban, vagy halmozottan jelentkeznek. Ezek a szülők nem veszik igénybe a kapcsolattartási lehetőségeket, ritkán jelennek meg még szülői értekezleten is. Gyakori, hogy a szülő nem együttműködő, s az oktatási intézménytől várja csak a probléma megoldását. A tapasztalatok szerint a szülők előzetes időpont egyeztetés esetében felkeresik az iskolát.

3/5. Gyermekek napközbeni ellátása:

Az önkormányzat a **három éven aluli gyermekek** napközbeni ellátását, szakszerű gondozását a Városi Bölcsőde fenntartásával biztosítja a rászorulóknak. Az intézmény kihasználtsága az elmúlt évben is magas volt, az igénybe vehető férőhelyek száma 98. A tavalyi év során összesen 129 gyermek vette igénybe a napközbeni ellátás ezen formáját. A gyermekek közül a 2012-es évben 12 veszélyeztetett gyermek volt, 8 fő anyagi okok, 4 fő párkapcsolati problémák miatt.

A tárgyi feltételek tekintetében a gyermekek napközbeni ellátására szolgáló épület karbantartott, felújítások történtek. A nyitvatartási idő - 5.20 - 16.30 óráig tart - a szülők munkarendjéhez igazodóan. A nyitvatartási idő megfelel a jogszabályban előírtaknak, a Bölcsőde szakmai programja, házirendje évente aktualizált.

A **három éven felüli gyermekek** ellátását az önkormányzat az elmúlt évben is a Városi Óvodában és Ajka-rendek városrészben az ÁMK-ban működő óvodában biztosította. Az intézményekben minden gyermek elhelyezése biztosított volt.

A **gyermekek átmeneti gondozása** keretében a törvény rendelkezése szerint a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetésről, ruházattal való ellátásról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról kell gondoskodni. A gyermekek átmeneti gondozása az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb tizenkettő hónapig tart. Önkormányzatunk ezt a feladatot 1 fő **önálló helyettes szülő**vel látja el. Az elmúlt évben önálló helyettes szülőnél történő elhelyezésre kérelem nem érkezett.

Városunkban a „Segítséggel Könnyebb” Alapítvány működteti a **Családok Átmeneti Otthonát** két telephelyen, a férőhelyek száma: az ajkai intézményben 20, a két padragkúti intézményben telephelyenként 40-40. Az intézmény kihasználtsága jelentős mértékű: 2012-ben az ajkai telephelyen 21 család fordult meg 67 gyermekkel, a padragkúti intézményekben 32 család került elhelyezésre 111 gyermekekkel. Jellemzően anyagi, lakhatási problémák miatt, illetve családon belüli bántalmazás, uzsorások elől történő menekülés miatt kéri felvételüket a családok.

6. A FELÜGYELETI SZERVEK ELLENŐRZÉSÉNEK TAPASZTALATAI:

2012. évben a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala ellenőrzést tartott 2011. év vonatkozásában.

Az **ellenőrzés** keretében egyrészt a jogszabály módosulás hatályba lépése tükrében a nevelésbe

vett gyermekek kapcsolattartásának szabályozását vizsgálta a felettes szerv, és az alábbiakat állapította meg:

A gyámhatóság vizsgált eljárásainak többségben az átmeneti nevelésbe vett gyermekek hozzátartozóval való kapcsolattartásának szabályozásáról szóló jogszabályi rendelkezések megfelelően hatályosultak. Az új jogszabályi rendelkezések pontosítása, gyakoribb alkalmazása révén pedig a hatóság kisebb-nagyobb hibái megelőzhetők, illetőleg korrigálhatók. A gyámhivatal vizsgált eljárásai a gyermekek érdekének figyelembe vételét tükrözik, ügyintézési határidő megtartása szempontjából pedig elmondható, hogy az elsőfokú hatóság a jól szervezett eljárásaiban a határidőket minden esetben megtartotta.

Vizsgálatra került a kapcsolattartás végrehajtása ügykörben folytatott eljárások jogszerűsége, a gyermekek jogainak érvényesülése. Ezzel kapcsolatban az alábbiak kerültek megállapításra: Az elsőfokú hatóság a vizsgált ügyekben a hatályos jogszabályokban foglaltakat megfelelően alkalmazta, gyors és jogszerű eljárásokat folytatott, amelyek eredményeként a megalapozott döntések határidőben születtek meg. Eljárásjogi szempontból a hatóság által küldött értesítések, idézések és döntések a Ket. és a Gyer. vonatkozó rendelkezéseinek megfeleltek.

A kiskorúak vagyoni érdekvédelme ügykörben folytatott eljárások jogszerűsége, a gyermekek jogainak érvényesülése vonatkozásában megállapításra került, hogy a városi gyámhivatal egy ügy kivételével valamennyi esetben megalapozott és jogszerű döntéseket hozott. A felvett jegyzőkönyvek és a döntések a Ket. és Gyer. vonatkozó szabályainak valamennyi esetben megfeleltek. Az ügyintézési határidők megtartása vonatkozásában a hatóság valamennyi eljárása során megtartotta azt, a vizsgált ügyiratok tanúsága szerint a gyámhivatal szakszerű és gyors eljárások eredményeként a gyermekek érdekének figyelembevételével hozta meg döntéseit, a gyermekek jogai az ellenőrzött gyámhivatal által folytatott eljárások során – egy kivétellel – minden esetben érvényesültek.

A kiskorú házasságkötésének engedélyezése ügykörben folytatott eljárások jogszerűsége, a gyermekek jogainak érvényesülése alapján a rendelkezésre álló iratok tanúsága szerint megállapították, hogy a gyámhivatal jogszerű és gyors eljárás eredményeként megalapozott döntést hozott.

A körzethez tartozó gyermekjóléti szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzése:

2012. év során Ajka városban a Gyermekjóléti Szolgálat és Városi Bölcsőde működésének éves törvényességi ellenőrzése megtörtént. Az ellenőrzések során megállapítást nyert, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató intézmények személyi és tárgyi feltételei megfelelőek, működésük törvényes.

7. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 17. §-a meghatározza, hogy a Gyvt-ben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatót nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- nevelési tanácsadó,
- a rendőrség,

- az ügyészség,
- a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési, oktatási intézmény, a bíróság,
- pártfogó felügyelői szolgálat,
- áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

A fentiekben meghatározott intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A felsorolt személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A gyermekjóléti szolgálat által működtetett észlelő- és jelzőrendszerben résztvevők részben a törvényben meghatározott feladatokat látnak el a gyermekvédelem rendszeréhez kapcsolódó területen, részben pedig, különböző szolgáltatásokat nyújtanak a családok és azon belül a gyermekek részére. A munka eredményessége érdekében egy jól működő személyes kapcsolat kiépítése szükséges, amelynek célja, hogy a szolgáltatásra szoruló gyermeket és családot, érintő feladatokat meghatározza és összehangolja.

A **hatékony működés alapja** az abban résztvevők korrekt együttműködése, a gyermek érdekeit és szakmai kompetenciákat figyelembe vevő kölcsönös tájékoztatás. Aki a problémát már a kialakulásnak idején **észleli és jelzi**, az segíti a gyermekjóléti szolgálatot abban, hogy a megoldás érdekében a leghatékonyabb, legkompetensebb segítők tudja összehozni.

Fentiek figyelembe vételével a célokat, elvárásokat és igényeket **továbbra is** a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó valamennyi személy és intézmény hatékony együttműködésének - eleget téve a jelzési kötelezettségnek - megvalósulásában határoznom meg.

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről 15.§-ának (7) bekezdése feladatul határozza meg a gyermekjóléti szolgálat számára, hogy minden év március 31-éig, **Gyermekvédelmi Tanácskozást** kell szerveznie, amin értékelni kell az elmúlt év gyermekvédelmi tevékenységét. Az elmúlt évi gyermekvédelmi tevékenység értékeléséhez az alábbi intézményektől, szervezetektől érkezett írásbeli tájékoztatás a megadott szempontrendszer szerinti tájékoztatást: Családsegítő szolgálat, Városi Bölcsőde, Városi Óvoda, Általános iskolák, Középiskolák, Rendőrkapitányság, Védőnői Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ, továbbá gyámügyi tevékenységet, hatósági feladatokat ellátó jegyzőnek és a gyámhivatal.

A 2013. március 19. napján megtartott Gyermekvédelmi Tanácskozás résztvevői által elhangzott javaslatok:

- **A problémák időben történő jelzése**
- **Kapcsolattartás a szülőkkel, szakember segítségével rendszeresen beszélgetés a gyermeknevelés problémáiról**
- **Jelzőrendszeri tagok közti szoros együttműködés megvalósítása**
- **Gyermekeknek szabadidő hasznos eltöltése érdekében még több program (előadások, kulturális programok, kézműves- és sportfoglalkozások) szervezése**
- **Közös családlátogatások megvalósítása, gondozási tervek együttes kidolgozása**
- **A szülői felelősség tudatosítása**
- **Kollégiumi elhelyezés biztosítása halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára**
- **Szülők életvezetésének javítása, fejlesztése családterápiával**
- **Több szakember biztosítása (pszichológus, gyógypedagógus) a gyermekek ellátásához (Nevelési Tanácsadóban)**
- **Rendszeres jövedelemhez juttatás (közmunka-program), szociális juttatások feltételhez kötése**

A jelzőrendszer tagjai által készített tájékoztatók alapján összefoglalóan elmondható, hogy a gyermekvédelmi munkát napi munkavégzésük folyamán fontosnak érezve, előtérbe helyezve tevékenykednek a kollégák. Többek által megfogalmazódott, ezáltal hangsúlyozandó, hogy az együttműködés lényeges feltétele az eredményes munkának, amire a jövőben is kiemelt figyelmet szükséges fordítani. A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek helyzete csak családjuk rendszerszemléletű megsegítésén keresztül rendezhető hatékony módon, így a kölcsönös tájékoztatás fontossága is kiemelendő az eredményes megelőzés, segítségnyújtás szempontjából.

8. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA

Ajka város bűnmegelőzési koncepciója bemutatja a rendőri és nem rendőri jellegű bűnmegelőzési feladatokat. Kiemelt helyen szerepel a lakosság és a közbiztonság, az épített környezet és a közbiztonság, valamint a médiák és a közbiztonság kapcsolatrendszere. Célokat, prioritásokat határoz meg, és megadja a megvalósítás eszközrendszerét. A koncepció fontos szerepet szán egy olyan fórum létrehozásának, melyben a bűnmegelőzés területén jelentős szerepet játszó szervek képviselői vennének részt. A koncepcióban leírtak megvalósulásához alapvető feladat, hogy a lehető legrövidebb időn belül jöjjön létre és kezdje el az érdemi munkát az anyagban meghatározott bűnmegelőzési fórum. Ez a szervezet kitűzi az elérendő célokat, és meghatározza a célok eléréséhez szükséges eszközöket, és folyamatosan figyelemmel kíséri a megjelenő pályázatokat.

A koncepció elfogadásával lehetőség nyílt a bűnmegelőzésben részt vevő szervezetek együttműködésének egy magasabb színvonalú megvalósítására, a bűnmegelőzés, közbiztonság, közlekedésbiztonság területén megjelenő pályázati pénzeszközök eléréséhez, beruházások megvalósításához. Ilyen lehet például egy a frekvenciátaltabb helyeken kialakított térfigyelő rendszer kiépítése, vagy a polgárőrség, közterület-felügyelet, rendőrség szerveinek tárgyi eszközökkel való segítése. A koncepcióban megfogalmazott célok esetleges megvalósulása a közbiztonság javulása, amely a lakosság életminőségének, közérzetének javítását is magával hozza. Ennek megvalósulása a képviselő-testület egyik alapvető feladata.

Ajka Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Ajka város Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Koncepcióját elfogadta, és 2006. januárjában létrehozta a koncepcióban foglalt Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Fórumot.

Bűnmegelőzési tevékenység adatai és tapasztalatai:

A bűnelkövetők közül 2012-ben:

- gyermekkorú volt (14 éves korig): 2
- fiatalkorú volt (14-18 éves): 17

Gondozás alatt állt összesen:

- alapellátás keretében: 8
- védelembe vételi határozat alapján: 11

2012-ben bűnelkövető kiskorúak védelembe vételének megszűnése:

- pártfogó felügyelet elrendelése miatt: -
- más gyermekvédelmi intézkedés elrendelése miatt: -
- szabadságvesztés vagy javítóintézeti nevelés elrendelése miatt: -
- veszélyeztetettség megszűnése miatt: 3
- veszélyeztetettség fennáll, de a továbbiakban alapellátásban gondozott: 1

Az alapellátás keretében és a védelembe vétellel történő család gondozások tapasztalatai a bűncselekményekkel érintett kiskorúak esetében.

- Családi szocializáció zavara.
- A szülő elhanyagoló magatartása.
- Kamaszkori kortárs csoportok hatása.
- Konfliktusos szülő-gyermek kapcsolat.
- A támogató családi háttér esetében a bűncselekmény nem ismétlődik meg. Itt jellemző a szülő és a gyermek együttműködése.

A bűncselekményekkel érintett kiskorúak esetében a gyermekjóléti szolgálat által tett intézkedések felsorolása:

- Környezettanulmány készítése.
- Család gondozás kezdeményezése.
- Önismereti, személyiségfejlesztő foglalkozások biztosítása.
- Közvetítés más, szakirányú szolgáltatásba (pszichológus, pszichiáter).
- Az együttműködés hiánya esetében javaslat a gyermek védelembe vételére.
- Esetkonferencia összehívása, közös cselekvési terv kidolgozása.
- Szülővel közös helyzetértékelő beszélgetések.
- Intervenció a szülő-gyermek kapcsolat konfliktusaiba.

A bűncselekmény elkövetésének feltárt okai:

- A kortársak motivációja, negatív hatása.
- A szabadidő eltöltésének pozitív alternatívái hiányoznak.
- A szülők nevelési módszerei nem hatékonyak.
- A szülő elhanyagoló magatartása. Nem fordít megfelelő figyelmet a gyermekekre, nem ismeri baráti társaságát, szabadidejének eltöltését.
- A család rossz anyagi, szociális helyzete, szülők munkanélkülisége, életvitele.
- Haszonszerzés.

A 0-18 éves gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmények száma: 8 (13 gyermeket érintett)

Szabálysértést elkövetők közül 2012-ben:

- gyermekkorú volt (14 éves korig): 8
 - fiataikorú volt (14-18 éves): 13
- Ebből tulajdon elleni szabálysértést elkövető: 17

Gondozás alatt állt összesen:

- alapellátás keretében: 9
- védelemben vételi határozat alapján: 10

Az Ajkai Rendőrkapitányságon 2012-ben számos büntetőeljárás indult, melynek csekély részét a házasság, a család, az ifjúság és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények. Ezen büntetőeljárások nagyobbik részét a zaklatás, a tartás elmulasztása, a súlyos testi sértés és a kiskorú veszélyeztetése büntetnének megalapozott gyanúja miatt indította a hatóság.

A gyermek és fiataikorú bűnözés csökkentése érdekében célirányos, preventív programokat szerveztek a különböző korosztályok számára. Előadásokat tartottak 2012-ben összesen 48 középiskolás osztály számára (KRESZ változások, közlekedési ismeretek, felnőtté válás, kapcsolódó rendőrségi eljárások, drog prevenció, biztonságos internet-használat). „Iskola Rendőre” programot folytatták az általános iskolákban, melynek keretében fogadóórákat tartottak. Részt vettek tantestületi értekezleten, diáknapi rendezvényen, nyílt napot szerveztek a Városi Óvodában, egyedülálló programjuk tavasszal és ősszel az „Ovijarat” városi sétával egybekötött közlekedésre nevelés program. Folyamatosan működtetik az ELLEN-SZER és a DADA programot. A droghasználat és kábítószer-bűnözés kezelése, megelőzése érdekében aktívan részt vesznek a városi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

Családon belüli erőszaknak minősülő jogsértés 2012. évben 83 esetben jutott a rendőrség tudomására, mely majdnem duplája a 2011-es 49 hasonló jellegű cselekménynek. A növekedés főként testi sértés, zaklatás, garázdaság, kiskorú veszélyeztetése és tartás elmulasztása vétségek számának növekedésével indokolható.

A 2009. október 1-jén életbe lépett az ideiglenes megelőző távoltartás jogintézménye. Ideiglenes megelőző távoltartásra Ajkán nem került sor az elmúlt évben.

A fiataikorú bűnelkövetések közül a garázdaság (24), illetve a lopások (35) száma a legmagasabb, de előfordult közokirattal való visszaélés, okirat-hamisítás, testi sértés, rongálás, zsarolás, zaklatás, rablás és kábítószerrel való visszaélés is. Az okok között anyagi haszonszerzést, bűncselekményekkel kapcsolatos téves, helytelen nézeteket, rossz baráti környezetet, átmeneti pénzzavart tapasztaltak a rendőrség munkatársai.

9. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS:

Ajkán a Gyvt. hatályba lépését megelőzően már az önkormányzat a gyermekvédelmi munka összehangolása, tervezése érdekében 1995-ben Ifjúságvédelmi feladattervet dolgozott ki. A feladattervben megfogalmazott vállalások megvalósulását, a gyermekvédelmi tevékenység értékelését a képviselő-testület évente elvégezte.

Szabadidős tevékenységek, programok:

Az óvodáskorú gyermekek számára rendszeresen biztosítanak a város óvodái szabadidős programokat: színház-, könyvtárlátogatás, kiállítások, játszódélutánok, közös kirándulások a szülőkkel, alkotóműhely, ételbemutató, néptánc, néphagyományok őrzése: Mikulás, Karácsony, farsang, gyermeknapi programok, sportkörök, munkadélutánok. Az óvodákban hangsúlyt helyeznek a szülők és gyermekek közös tevékenységének megszervezésére. Az általános iskolások számára: szakkörök (tantárgyi, nyelvi, énekkar, furulya, báb, vöröskeresztes, helytörténeti), sportkörök, tömegsport, szervezett programok (hangverseny-, színházlátogatás),

irodalmi színpad, kézműves foglalkozások (agyagozás, szövés), alkotó délutánok, zenés rendezvények, túrázás, drogmegelőzés, táborok. Ünnepekhez kötődő programokat is szerveznek: karnevál, karácsonyi ünnepség, gyermeknap. Több iskolában szerveznek papírgyűjtési akciókat, házi versenyeket, vetélkedőket. Minden iskola készül kulturális bemutatóval, gálával a tanév során diákjai részvételével. Középiskolások számára: szakkörök, sport és tantárgyi versenyek, fakultáció, önképző csoportok, zenés rendezvények, színházlátogatás, sportkörök, sporttáborok, számítástechnika, néptánc, drog prevenciós tevékenység.

A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése céljából az intézmények sokoldalú, színes szabadidős tevékenységeket, programokat biztosítanak elsősorban intézményükbe járó, tanuló gyermekeknek. A programok célja a szabadidő hasznos eltöltésén túl az egészséges életmódra nevelés, a hagyományörzés, a manuális fejlesztés, az irodalmi értékek megismerése.

A Gyermekjóléti Szolgálat kezdeményezésével 2005. júniusától működik a **Kábítószerügyi Egyeztető Fórum**, mely összehangolja a helyi intézkedéseket és kezdeményezéseket. A Gyermekjóléti Szolgálat 2011. év júniusáig működtette a fórumot, jelenleg a családsegítés szakfeladat koordinálja a fórum tevékenységét, melynek összehangolásában a gyermekjóléti szolgálat is aktívan részt vesz. A Gyermekjóléti Szolgálat 2012. évben is prevenciós tevékenysége keretében részt vett iskolai rendezvényeken.

A Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan vesz részt **Ajka város Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Bizottság** ülésein, munkájában.

A Gyermekjóléti Szolgálat keretében **Ifjúságvédelmi Kerekasztal** működik. Az Ifjúságvédelmi Kerekasztal összejövetelén esetmegbeszélésekre, illetve különböző témákban előadásokra, s ehhez kapcsolódó beszélgetésekre került sor. Itt tájékoztatást kapnak a kollégákat az intézmény által szervezett csoportokról, szolgáltatásokról, programokról. A hatékony együttműködés alapja továbbra is az, hogy a jelzőrendszer tagjai ismerjék egymás munkáját.

Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ kínálata is változatos: ifjúsági és gyermek színház előadások, komoly- és könnyűzenei rendezvények, alkotó foglalkozások, játszóházak, klubok, művészeti csoportok, (gyermek néptánc, jazz-balet, majorette, rock and roll, szerepjáték, sakk), versenyek, vetélkedők, túrák, kirándulások, előadássorozatok, filmvetítések, pályaválasztási hét, Ki Mit Tud, generációs program.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt hatályba lépése óta többször módosították. Az új törvény megteremtette a gyermeki jogok érvényesülésének alapvető garanciáit.

Az önkormányzat 2012. évben is a kötelezően előírt pénzbeli támogatásokat az igény jogosultak részére megállapította és folyósította. A gyermekjóléti alapellátásokat intézményein (Térségi Családsegítő és Gondozási Központ, Városi Bölcsőde, Óvodák) keresztül minden rászoruló részére biztosította. Az intézményekben a személyi és tárgyi feltételek a működéshez adottak, minden intézmény határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

A gyámhatóság (jegyző és városi gyámhivatal) a gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedéseket minden esetben megtette.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót megvitatni, és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

HATÁROZATI JAVASLAT

Ajka város Önkormányzata Képviselő-testülete a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolót megvitatta, azt elfogadja.

A Képviselő-testület megállapítja, hogy az önkormányzat a Gyermekvédelemről és a Gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben kötelezően előírt pénzbeli ellátásokat és a gyermekjóléti alapellátásokat a városban élő, rászoruló gyermekek és fiatalok részére 2012. évben is biztosította.

A képviselő-testület utasítja a jegyzőt, a beszámolót a törvényi előírásnak megfelelően a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának küldje meg.

Felelős: jegyző

Határidő: 2013. május 31.

Ajka, 2013. május 21.

Schwartz Béla sk.
polgármester

Dr. Jáger László sk.
jegyző